

Bronnen- en tabellenboek Arbeidsmarkttrapportage 2020

Vitaliteit

November 2020

Inhoud

Bronnen	V
Onderzoek uitgevoerd en of begeleid door STL	V
Onderzoek, analyses en registraties door derden	VII
Tabellen Vitaliteit	1
Werken tot aan het pensioen	1
Gezondheid en leefstijl.	7
Verzuim	16

Index van figuren

Tabellen Vitaliteit

Werken tot aan het pensioen

Wil of kun je het werk wat je nu doet tot aan je pensioen blijven doen?	1
Wil of kun je het werk wat je nu doet tot aan je pensioen blijven doen? Naar functie en leeftijd	1
Redenen waarom werknemers werk niet tot aan pensioen willen of kunnen blijven doen.....	2
Redenen waarom werknemers werk niet tot aan pensioen willen of kunnen blijven doen. Niet willen versus niet kunnen	2
Gewenste en verwachte pensioenleeftijd	3
Gemiddelde pensioenleeftijd sector transport en logistiek (SOOB).....	3
Werkvermogen. Sector versus beroepsbevolking	4
Werkvermogen. Naar functie en leeftijd	4
Getroffen maatregelen door werkgevers om werknemers inzetbaar te houden.....	5
Aanbod maatregelen volgens werknemers	5
Stellingen duurzame inzetbaarheid. Werknemers	6
Stelling werkgever: Onze werknemers zijn bewust bezig met hun inzetbaarheid.....	6
Stelling werkgever: Onze werknemers zijn bewust bezig met hun inzetbaarheid. Naar bedrijfsomvang	7

Gezondheid en leefstijl

Beoordeling gezondheid. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar.....	7
Beoordeling gezondheid. Naar functie en leeftijd	8
Zelf gerapporteerd BMI. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar.....	8
Zelf gerapporteerd BMI. Naar functie, leeftijd en geslacht	9
Beweegnorm	9
Beweegnorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar.....	10

Beweegnorm. Naar functie, leeftijd en geslacht	10
Aandeel (niet) rokers. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	11
Aandeel (niet) rokers. Naar functie, leeftijd en geslacht	11
Groentenorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	12
Groentenorm. Naar functie, leeftijd en geslacht	12
Fruitnorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	13
Fruitnorm. Naar functie, leeftijd en geslacht	13
Vindt u dat u voldoende slaapt? Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	14
Vindt u dat u voldoende slaapt? Naar functie, leeftijd en geslacht	14
Aantal uren slaap. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	15
Aantal uren slaap. Naar functie, leeftijd en geslacht	15
Stellingen leefstijl. Werknemers	16

Verzuim

Verzuimpercentages sector Vervoer over land en landelijk	16
Klachten laatste verzuim	17
Verzuimklachten gevolg van werk? Sector versus landelijk	17
Verzuimklachten gevolg van werk? Naar functie	18
Aandeel werkgerelateerd verzuim, volgens werkgevers	18
Aandeel werkgerelateerd verzuim. Werkgevers. Naar bedrijfsomvang	19
Oorzaken werkgerelateerd verzuim	19
Stelling werkgevers: Ik verwacht dat het verzuim van mijn werknemers de komende jaren zal toenemen	20
Stelling werkgevers: Werkgevers kunnen zélf het ziekteverzuim beperken	20

Bronnen

In de arbeidsmarktrapportages 2020 gebruiken we twee soorten bronnen voor onderzoeksgegevens:

1. onderzoek uitgevoerd en of begeleid door STL zelf.
2. onderzoek, analyses en registraties door derden.

ONDERZOEK UITGEVOERD EN OF BEGELEID DOOR STL

Dit omvat onderzoeken op het gebied van instroom en inzetbaarheid die enerzijds door de onderzoekers van STL zelf worden uitgevoerd en anderzijds in samenwerking met externe onderzoeksbureaus zijn gedaan¹. In het laatste geval is een extern bureau verantwoordelijk voor de uitvoering en heeft STL de begeleidende en coördinerende rol in het proces van vragenlijstconstructie, dataverzameling, analyse en rapportage. Belangrijke onderzoeken van STL die in deze rapportage gebruikt worden, zijn:

- *Bedrijfsenquête 2020*: onderzoeksbureau Panteia houdt jaarlijks in opdracht van STL een telefonische enquête onder werkgevers over de ontwikkelingen in hun bedrijf en de sector. Jaarlijks terugkomende thema's zijn: bedrijfsactiviteiten, functies en contractvormen werknemers, BBL-leerlingen, opleiding en ontwikkeling, verzuim en duurzame inzetbaarheid. Daarnaast wordt elk jaar ingezoomd op een bepaalde thema's. In 2020 zijn dit de aanpak van werving van personeel en maatregelen om medewerkers inzetbaar te houden. In 2019 ging aandacht uit naar praktijkopleiders, vrouwelijke chauffeurs, informeel leren en strategische personeelsplanning.

In april en mei 2020 hebben ruim 1.500 bedrijven meegedaan aan de bedrijfsenquête. Er is een steekproef getrokken onder bedrijven die zijn aangesloten bij SOOB (ruim 6.900 bedrijven) waarbij de arbeidsmarktregio's van het UWV² als uitgangpunt zijn genomen. Om goed zicht te krijgen op logistieke dienstverlening zijn daarnaast ook bedrijven uit de logistiek top 100 benaderd. Uitkomsten van de bedrijfsenquête zijn representatief voor bedrijven in de sector; na weging is de verdeling naar bedrijfsomvang van bedrijven in de steekproef (groep werkgevers die zijn geënuquêteerd) vergelijkbaar met die in de populatie (SOOB).

- *Werknemersenquête 2020*: eind april tot medio mei 2020 is voor de derde keer een grootschalige online enquête onder werknemers in de sector gehouden. De enquête werd in opdracht van STL uitgevoerd door I&O Research. In totaal zijn 1.004 werknemers uit de sector vragen voorgelegd over mobiliteit en opleidingen, arbeidsomstandigheden, verzuim, automatisering, robotisering en digitalisering, duurzame inzetbaarheid en functioneringsgesprekken.

De werknemers zijn via bestaande panels benaderd. Alle deelnemers aan de vragenlijst vulden eerst enkele selectievragen in. Daarmee werd vastgesteld dat zij inderdaad werkzaam zijn in de sector transport en logistiek. De resultaten zijn gewogen naar functie (wel/geen chauffeur) en leeftijd. Daarmee zijn de resultaten representatief voor de sector transport en logistiek.

¹ In de arbeidsmarktrapportages worden de meest recente onderzoeksgegevens gepresenteerd. In een aantal gevallen zijn dit gegevens uit eerdere jaren. Gegevens waarvan we veronderstellen dat ze niet jaarlijks significant wijzigen nemen we bijvoorbeeld niet elk jaar mee in de bedrijfsenquête. Zo ontstaat er ook ruimte voor meenemen van nieuwe thema's.

² <https://www.uwv.nl/zakelijk/Images/35arbeidsmarktregios.pdf>

- *Sectormonitor Transport en Logistiek*: elk kwartaal maakt STL in opdracht van Pensioenfonds Vervoer (PFV) de Sectormonitor. Thema's zijn het aantal werkgevers, het aantal werknemers en chauffeurs, leeftijdsopbouw en in- en uitstroom. De monitor is grotendeels gebaseerd op geaggregeerde gegevens (niet herleidbaar tot personen) uit de administratie van Pensioenfonds Vervoer. De data passen exact bij de afbakening van de sector: werknemers en werkgevers aangesloten bij de cao (in vaste dienst en oproepkracht). Het beroep van de werknemers is niet geregistreerd. Chauffeurs worden met behulp van een analysefilter binnen de groep werknemers geïdentificeerd. Logistiek dienstverleners kunnen in de gegevens niet worden onderscheiden van beroepsgoederenvervoerders. Werknemers tot 21 jaar dragen nog geen pensioenpremie af en zijn daardoor niet allemaal opgenomen in de bestanden van het pensioenfonds; alleen degenen die vrijwillig door hun werkgever zijn aangemeld.
- *Arbeidsmarktinformatie Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over sector transport en logistiek*. ABF Research verzamelt jaarlijks voor STL gedetailleerde arbeidsmarktinformatie over de sector transport en logistiek. Deze informatie is gebaseerd op analyses van data van het CBS. Er wordt een koppeling gemaakt tussen SBI codes³, die verband houden met de hoofdactiviteit of branche die de onderneming heeft opgegeven, en diverse sociale bestanden (o.a. bestanden van UWV, belastingdienst en DUO onderwijs). Verschillende hoofdactiviteiten worden geclusterd om tot een beeld te komen van de ontwikkelingen van werknemers in het beroepsgoederenvervoer en de logistiek. Inzichtelijk wordt de verwachte vraag- en aanbodontwikkeling in de sector (prognoses), instroom vanuit opleidingen (mbo, hbo/wo), zij-instroom en uitstroom naar onder meer andere sectoren en werkloosheid.

Daarnaast wordt ook de groep SOOB-bedrijven en werknemers in beeld gebracht binnen de CBS-data. Cao-codes van SOOB-bedrijven en KvK-nummers worden gekoppeld met de CBS-bestanden. Diverse gegevens, zoals intersectorale in- en uitstroom, type contractvorm en opleidingsniveau van werknemers, zijn zo specifiek voor de SOOB-branche weer te geven. Ook zijn er arbeidsmarktprognoses beschikbaar voor de SOOB-bedrijven. Gegevens van de SOOB-bedrijven zijn beschikbaar vanaf 2015.

- *Inzetbaarheidscheck STL*. De inzetbaarheidscheck is een online vragenlijst waarmee inzicht wordt verkregen in de gezondheid, werkbeleving, leefstijl en loopbaan van werknemers. Werknemers die de check invullen krijgen een persoonlijk advies. STL wil hiermee werknemers helpen hun vitaliteit, gezondheid en werkplezier te verbeteren. Wanneer uit de check blijkt dat iemands inzetbaarheid mogelijk risico loopt, nodigt een coach de werknemer uit voor een persoonlijk gesprek en indien nodig en gewenst krijgt de werknemer begeleiding. Privacy van werknemers is hierbij gewaarborgd: bedrijven die deelnemen met hun werknemers aan de inzetbaarheidscheck krijgen alleen te weten hoeveel werknemers gebruikmaken van aangeboden hulp, niet welke werknemers dit doen.

³ SBI staat voor Standaard Bedrijfsindeling. Elk bedrijf krijgt bij inschrijving bij de Kamer van Koophandel een SBI-code toebedeeld, afhankelijk van de opgegeven hoofdactiviteit.

In totaal hebben vanaf april 2014 tot en met juli 2020 ruim 20.000 medewerkers deelgenomen aan de inzetbaarheidscheck. De deelnemers zijn gemiddeld 45 jaar en werken gemiddeld 46 uur per week. In de arbeidsmarktrapportage worden de gemiddelde resultaten van de ingevulde vragenlijsten tot dusver getoond en vergeleken met de Nederlandse beroepsbevolking. Daarnaast worden de resultaten naar het jaar waarin de vragenlijst is ingevuld weergegeven. Hiermee worden trends zichtbaar. Ook onderscheid naar geslacht, functie (chauffeur en niet-chauffeur) en leeftijdscategorie (t/m 47 jaar en vanaf 48 jaar) is mogelijk. Indien relevant zijn deze resultaten weergegeven.

- *TON-lezerspanel: leefwereld en meningen chauffeurs.* In 2013 is een panel gestart van de lezers van TON-magazine. Zes keer per jaar wordt het TON-lezerspanel bevraagd op diverse onderwerpen. Resultaten geven een beeld van meningen en gedragingen van vooral wat oudere chauffeurs in de sector transport en logistiek. Het panel bestaat uit lezers van TON-Magazine. Werknemers in de sector die zijn aangesloten bij de cao krijgen TON-magazine thuis. In TON-magazine wordt regelmatig een oproep gedaan voor aanmelding voor het panel. Nieuwe panelleden kunnen zich online aanmelden. Het panel komt niet helemaal overeen met de populatie werkzame personen in de sector: jonge werknemers en logistiek medewerkers zijn in het panel ondervertegenwoordigd.

ONDERZOEK, ANALYSES EN REGISTRATIES DOOR DERDEN

De arbeidsmarktrapportage gebruikt ook diverse onderzoeken, analyses en registraties van derden over de sector transport en logistiek⁴; externe bronnen:

- *Conjunctuurberichten* van de grote Nederlandse banken, het CBS en Centraal Planbureau (CPB). Elk kwartaal brengen verschillende banken en het CBS berichten uit over de economische ontwikkelingen in de diverse sectoren. Het CBS rapporteert bijvoorbeeld elk kwartaal over de omzetontwikkeling en het ondernemersvertrouwen in het beroepsgoederenvervoer en de logistiek. CPB maakt ramingen/scenario's voor economische groei. Deze groeicijfers zijn onderdeel van het prognosemodel voor transport en logistiek.
- *UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen)* draagt zorg voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen zoals de WW, WIA en Ziektewet en biedt daarnaast uitgebreide arbeidsmarktinformatie. Relevant is de informatie over het aantal openstaande vacatures en arbeidsmarktkrapte (bijvoorbeeld voor vrachtwagenchauffeurs) en WW-instroom.
- *Inspectie SZW* brengt diverse rapportages uit over de staat van de arbeidsveiligheid in Nederland en in diverse sectoren. De rapportages bieden onder meer informatie over arbeidsongevallen.

⁴ De externe bronnen hanteren vaak een andere, ruimere afbakening van de sector transport en logistiek dan het werkkerrein van STL en sociale partners van de sector transport en logistiek. Bij de externe bronnen geven we de relevantie aan voor de sector transport en logistiek, zoals hier gedefinieerd. Voordeel van gebruik van deze bronnen is dat vergelijking met andere sectoren mogelijk is.

- De *NEA (Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden)*⁵ is een jaarlijks onderzoek (sinds 2003) naar de werksituatie van werknemers in Nederland (in alle sectoren) bekeken door de ogen van werknemers. De belangrijkste thema's zijn: arbeidsomstandigheden, arbeidsongevallen, arbeidsinhoud, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. TNO en het CBS voeren de NEA uit in samenwerking met het ministerie van SZW. De doelpopulatie bestaat uit alle werknemers van 15 tot en met 74 die in Nederland werken. De verzamelde gegevens worden door weging representatief gemaakt voor de doelpopulatie (bijvoorbeeld als de responspopulatie van de doelpopulatie verschilt in verdeling van geslacht/leeftijd). De NEA maakt onderscheid tussen sectoren op basis van de SBI-indeling. Voor deze rapportage kijken we naar de resultaten van de sector Vervoer en opslag⁶ van 2019.
- De *WEA (Werkgevers Enquête Arbeid)*⁷ is een tweejaarlijks enquêteonderzoek naar de werving, inzet, organisatie en resultaten van arbeid onder werkgevers in Nederland en wordt uitgevoerd in samenspraak met het Ministerie van SZW. De WEA is gebaseerd op een tweejaarlijkse representatieve steekproef van ongeveer 4.500 werkgevers in Nederland. De WEA richt zich op organisaties breed, waaronder bedrijven, overheid en non-profitinstellingen, met een ondergrens in personeelsomvang van 2 of meer. De dataverzameling van de WEA 2019 vond plaats in het najaar en winter van 2019, nog net voor Covid-19 crisis.

5 https://www.monitorarbeid.tno.nl/dynamics/modules/SFIL0100/viewphp?fil_id=280

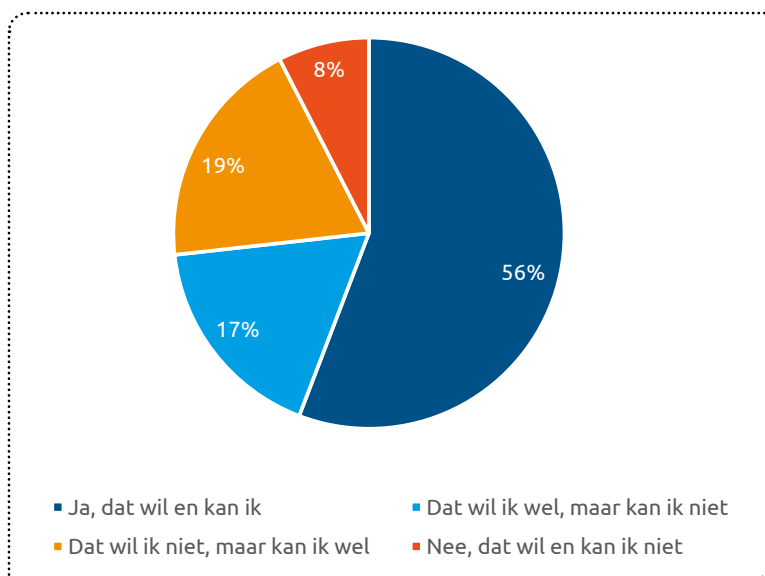
6 De NEA definitie van de sector Vervoer en Opslag bestaat uit de volgende deelsectoren: vervoer over land, vervoer over water, luchtvaart, opslag en dienstverlening voor vervoer en post en koeriers. De sector transport en logistiek is in de NEA dus ruimer gedefinieerd dan de definitie van de sector die STL hanteert.

7 https://www.monitorarbeid.tno.nl/dynamics/modules/SPUB0102/view.php?pub_id=100692&att_id=4911

Tabellen Vitaliteit

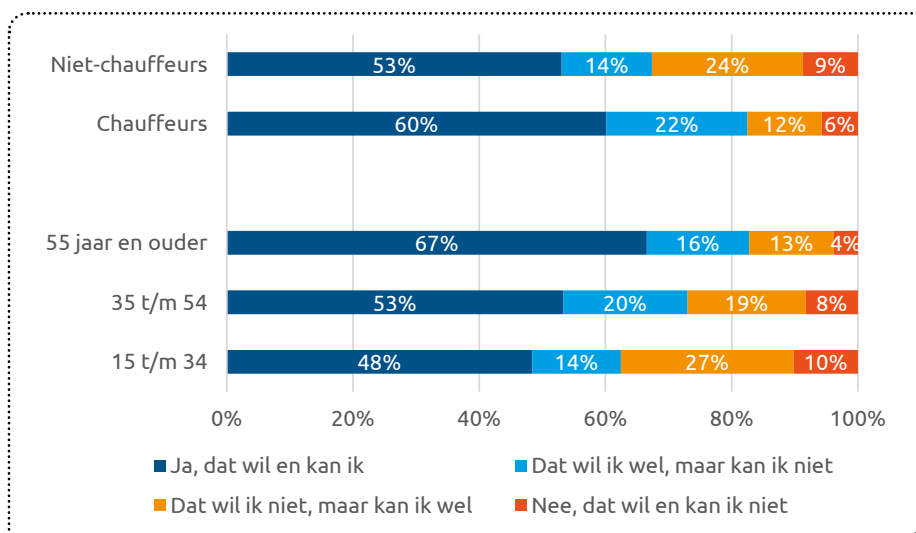
WERKEN TOT AAN HET PENSIOEN

Wil of kun je het werk wat je nu doet tot aan je pensioen blijven doen?

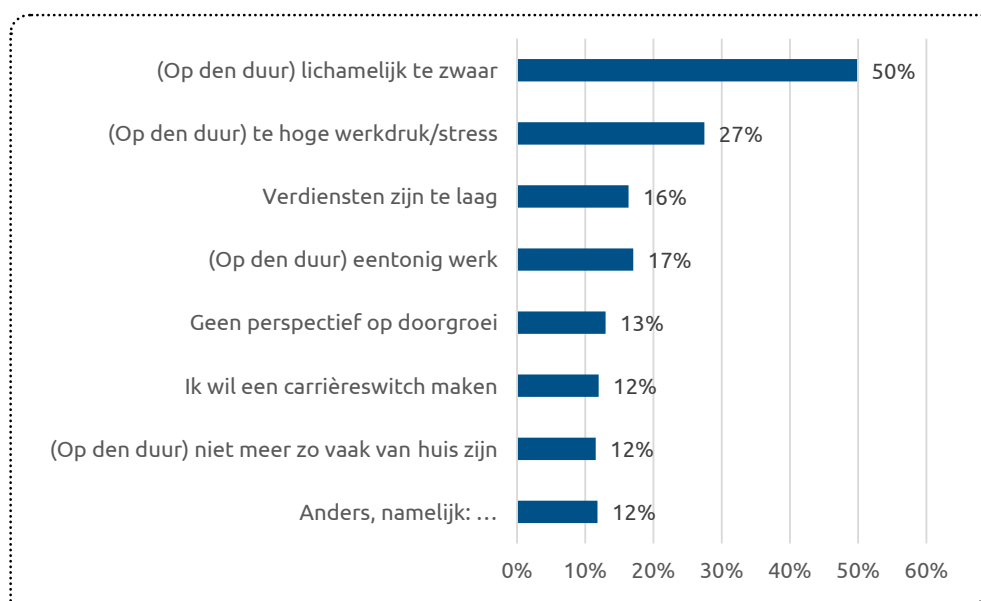
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Wil of kun je het werk wat je nu doet tot aan je pensioen blijven doen?
Naar functie en leeftijd

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

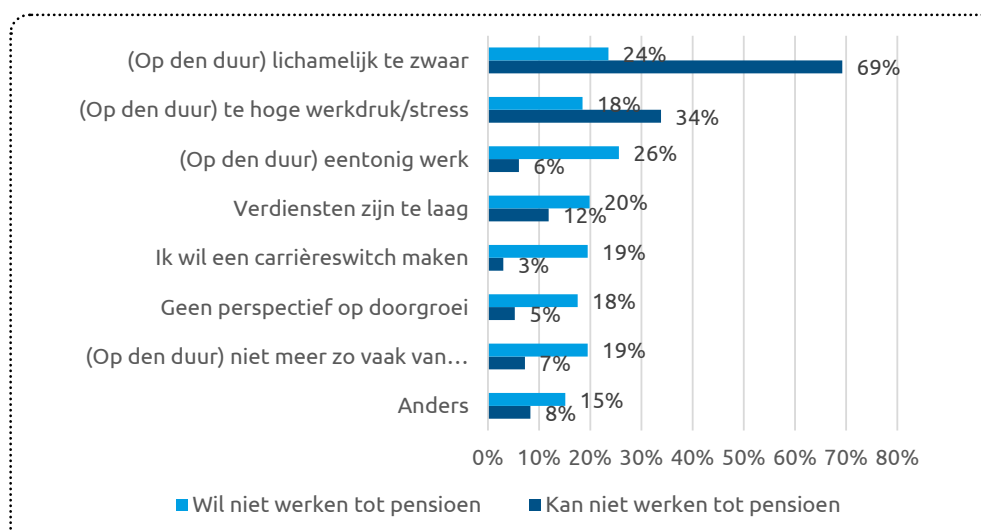
Redenen waarom werknemers werk niet tot aan pensioen willen of kunnen blijven doen*

* Alleen gevraagd aan werknemers die aangeven dit niet te willen of kunnen. Maximaal drie antwoorden.

Bron: Werknemersenquête STL, 2020

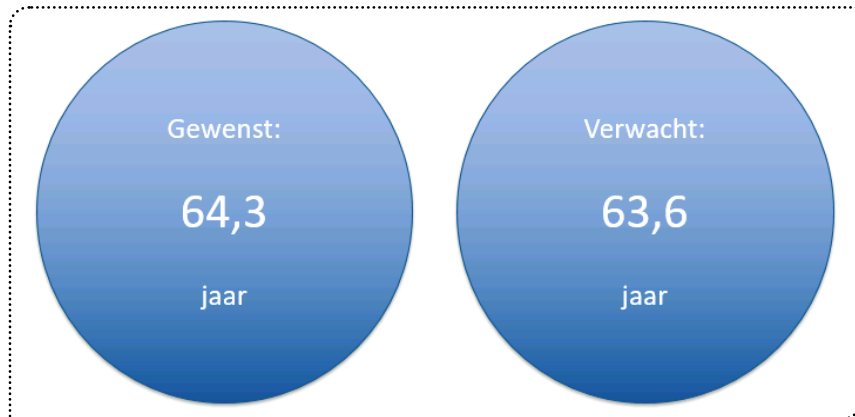
Redenen waarom werknemers werk niet tot aan pensioen willen of kunnen blijven doen. Niet willen versus niet kunnen*

* Alleen gevraagd aan werknemers die aangeven dit niet te willen of kunnen. Maximaal drie antwoorden.

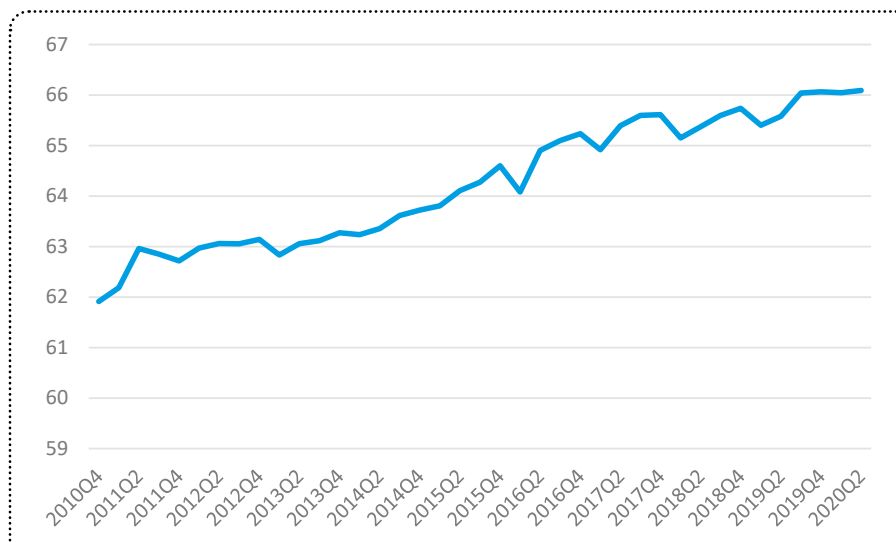
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Gewenste en verwachte pensioenleeftijd

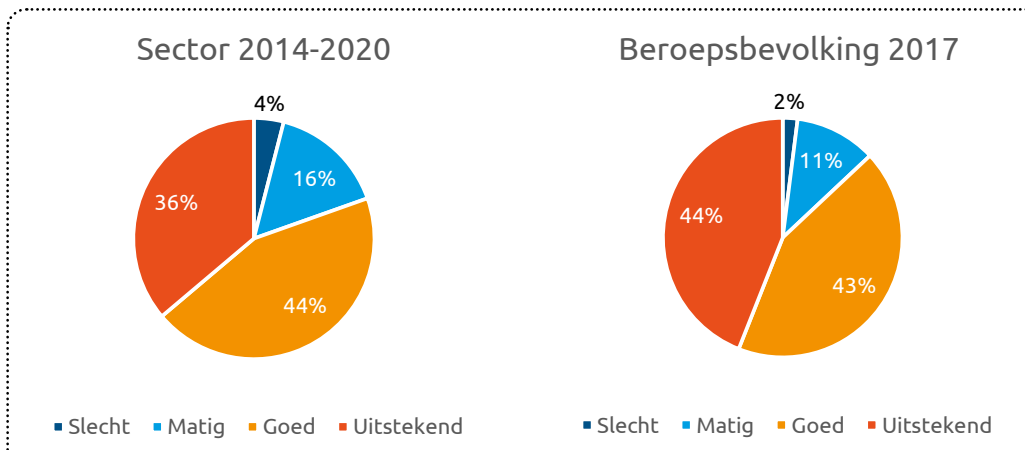
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Gemiddelde pensioenleeftijd sector transport en logistiek (SOOB)

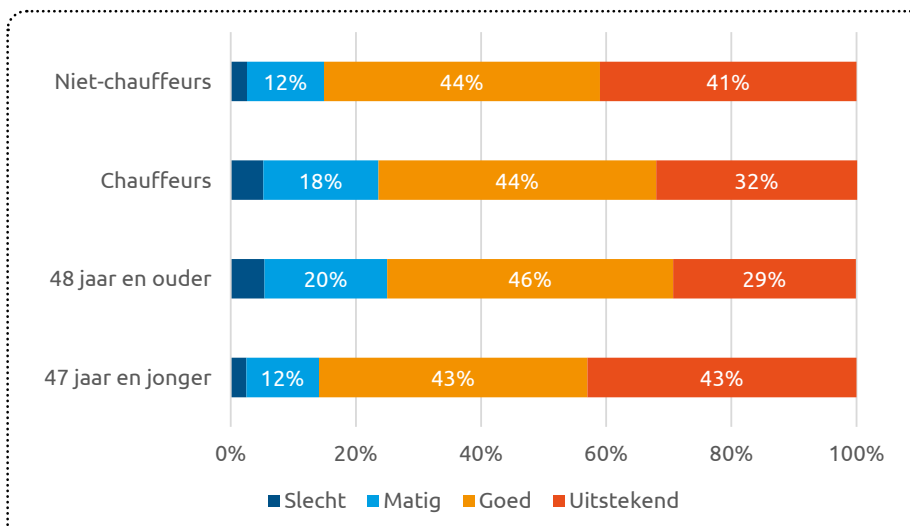
Bron: Pensioenfonds Vervoer, bewerking STL 2020

Werkvermogen. Sector versus beroepsbevolking

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020; Blik op Werk, 2019

Werkvermogen. Naar functie en leeftijd

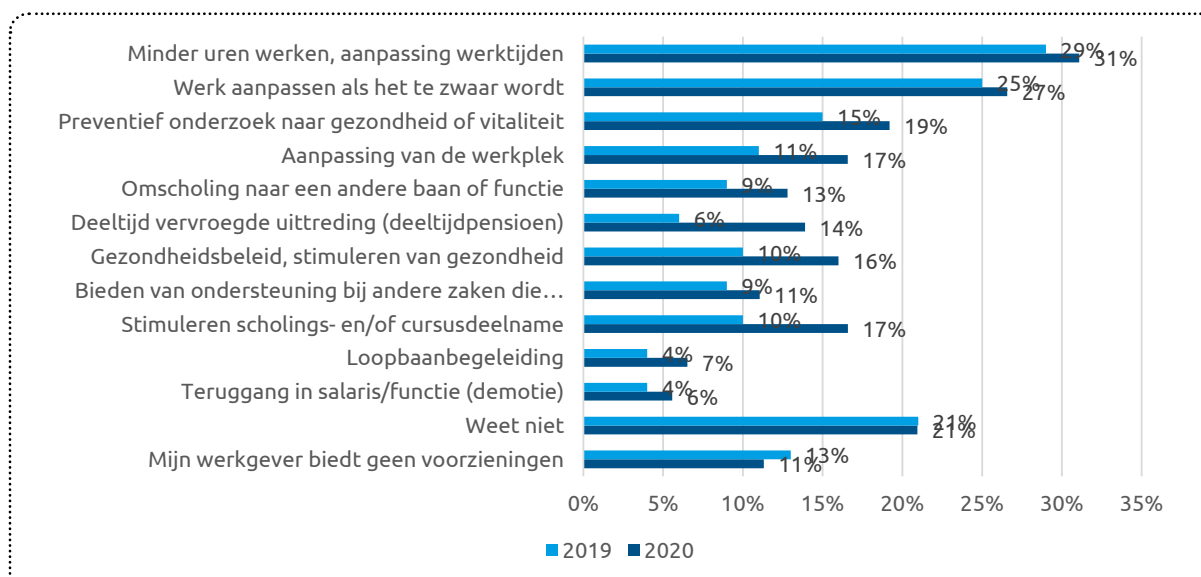
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Getroffen maatregelen door werkgevers om werknemers inzetbaar te houden

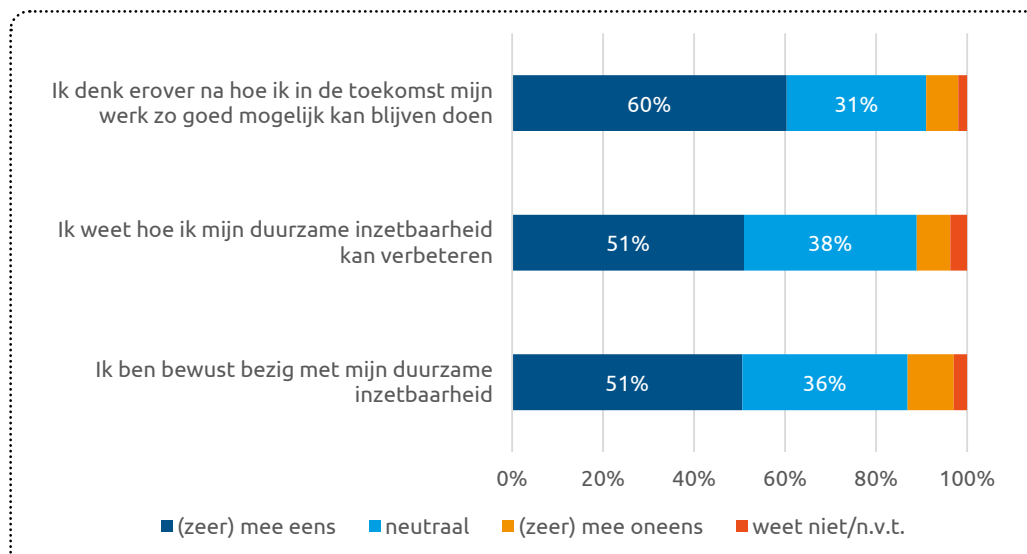
Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

Aanbod maatregelen volgens werknemers

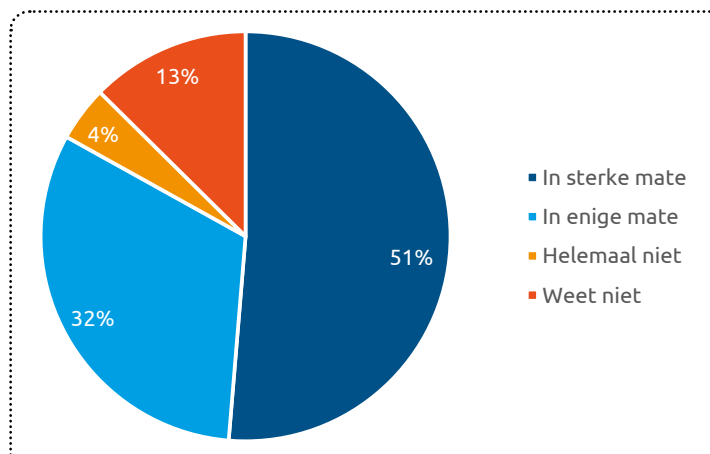
Bron: Werknemersenquête STL, 2019 en 2020

Stellingen duurzame inzetbaarheid. Werknemers

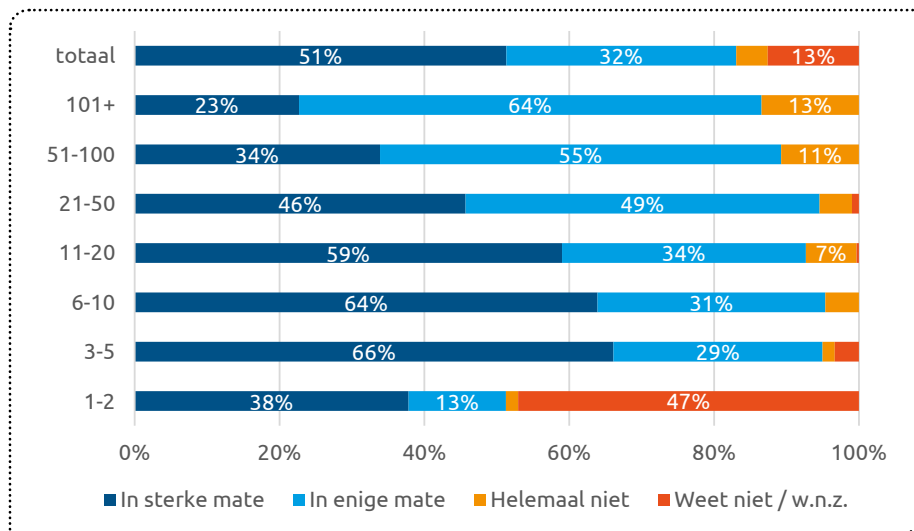
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Stelling werkgever: Onze werknemers zijn bewust bezig met hun inzetbaarheid

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

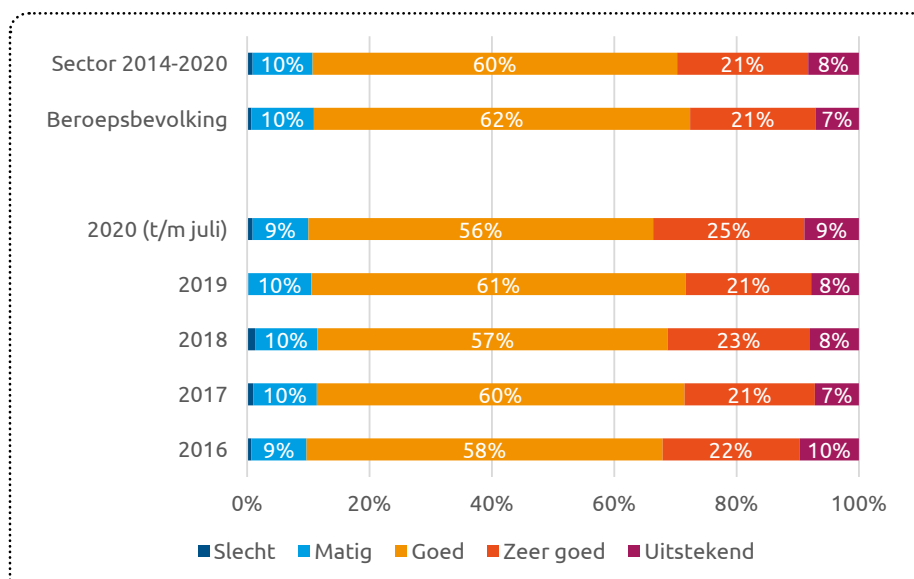
Stelling werkgever: Onze werknemers zijn bewust bezig met hun inzetbaarheid. Naar bedrijfsomvang

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

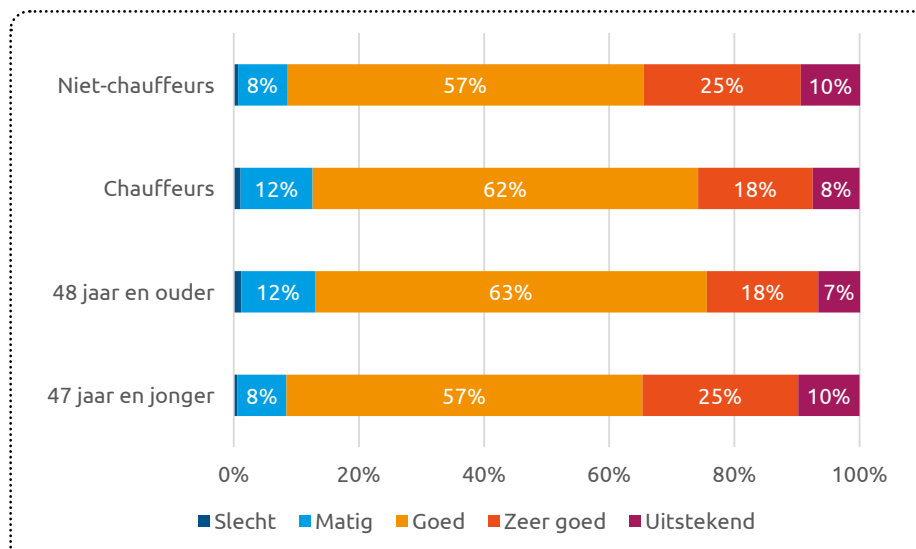
GEZONDHEID EN LEEFSTIJL

Beoordeling gezondheid. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

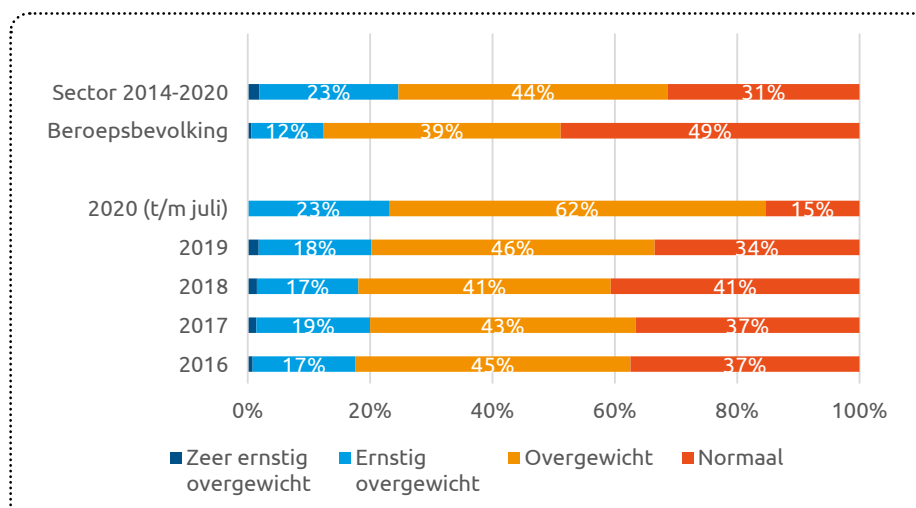
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Beoordeling gezondheid. Naar functie en leeftijd

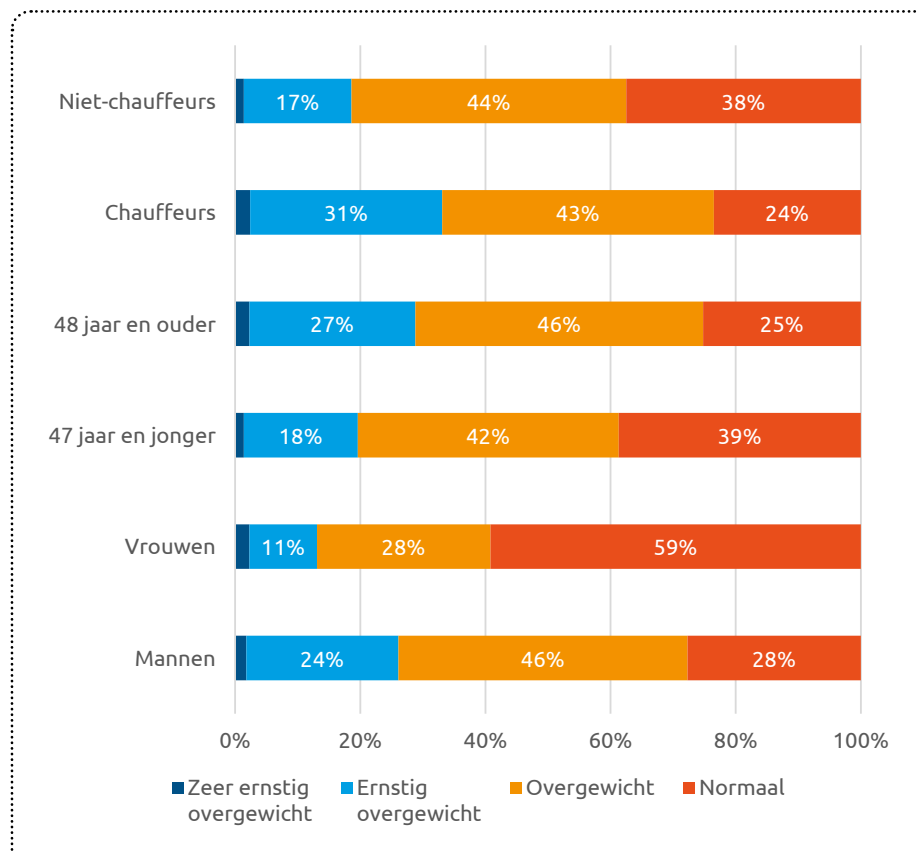
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Zelf gerapporteerd BMI. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Zelf gerapporteerd BMI. Naar functie, leeftijd en geslacht

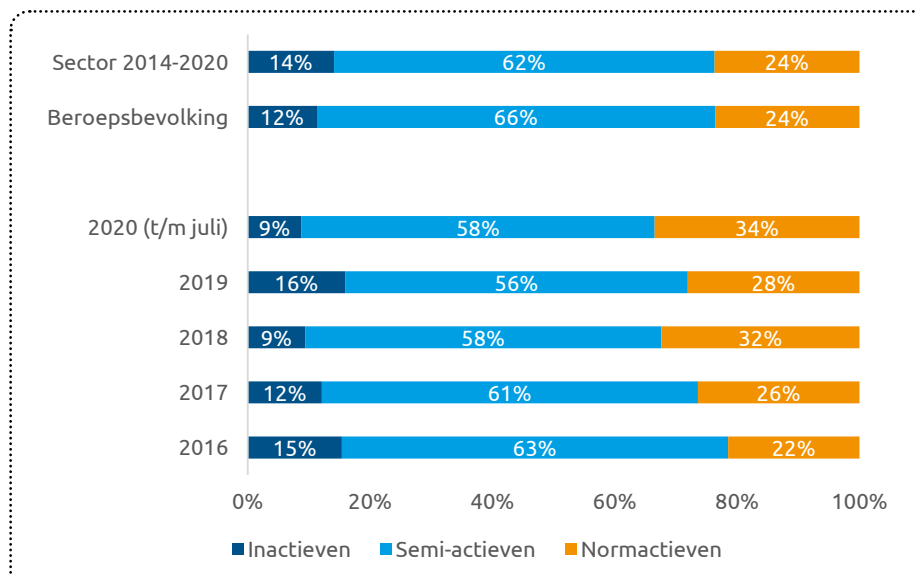

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Bewegnorm

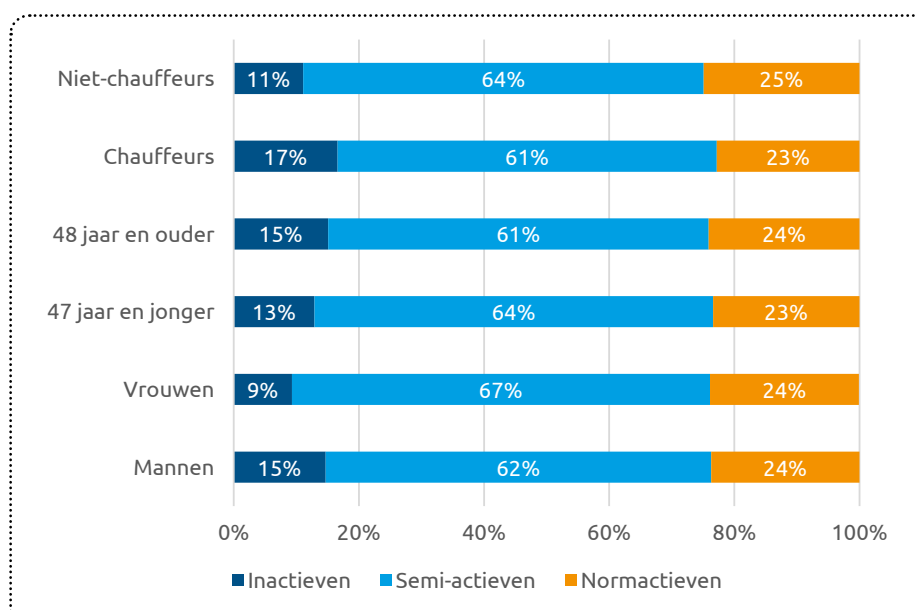
NNGB	Interpretatie
Normactieven	Bewegen minimaal 5 dagen per week langer dan 30 minuten matig intensief
Semi-actieven	Bewegen 1 tot 4 dagen per week langer dan 30 minuten matig intensief
Inactieven	Bewegen vrijwel nooit

Beweegnorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

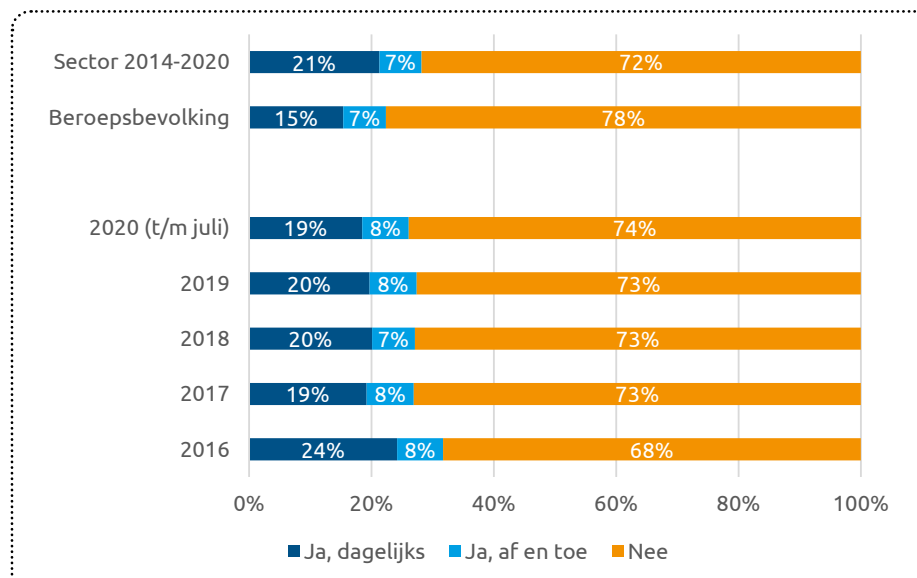
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Beweegnorm. Naar functie, leeftijd en geslacht

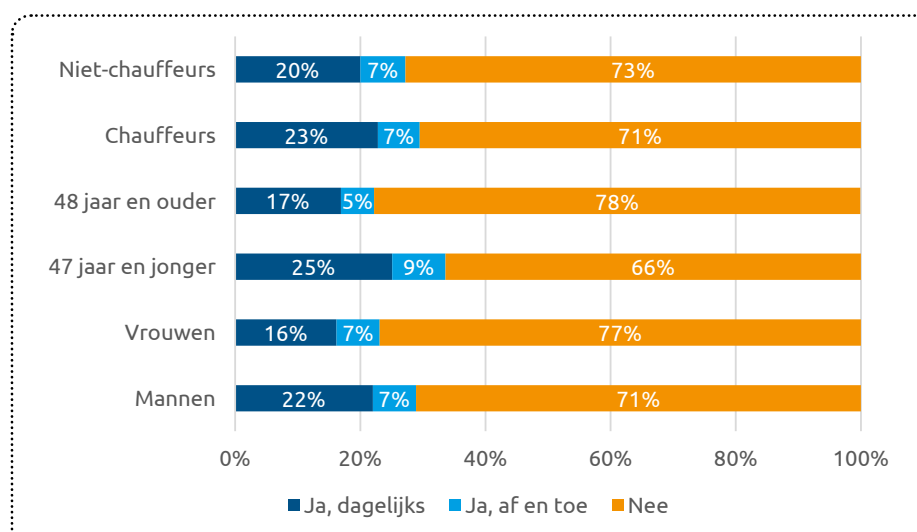
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Aandeel (niet) rokers. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

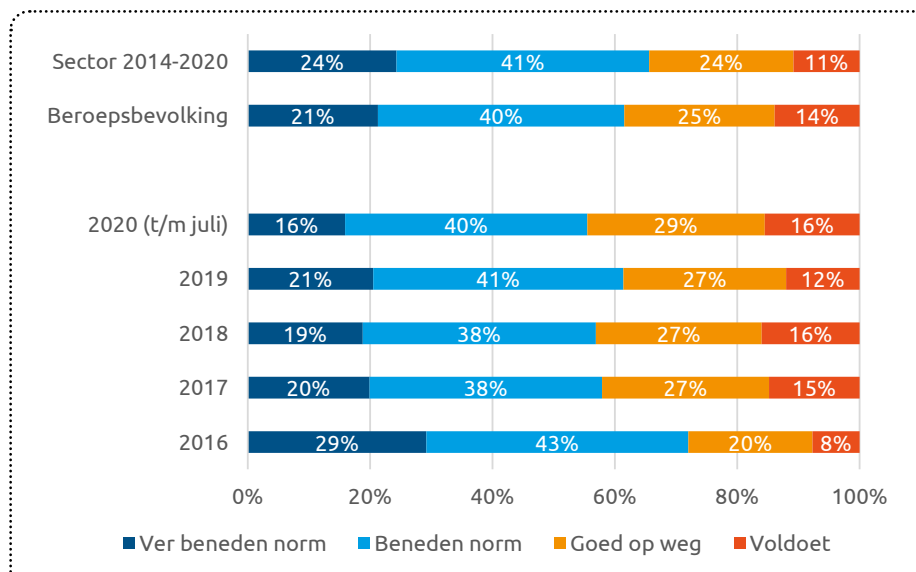
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Aandeel (niet) rokers. Naar functie, leeftijd en geslacht

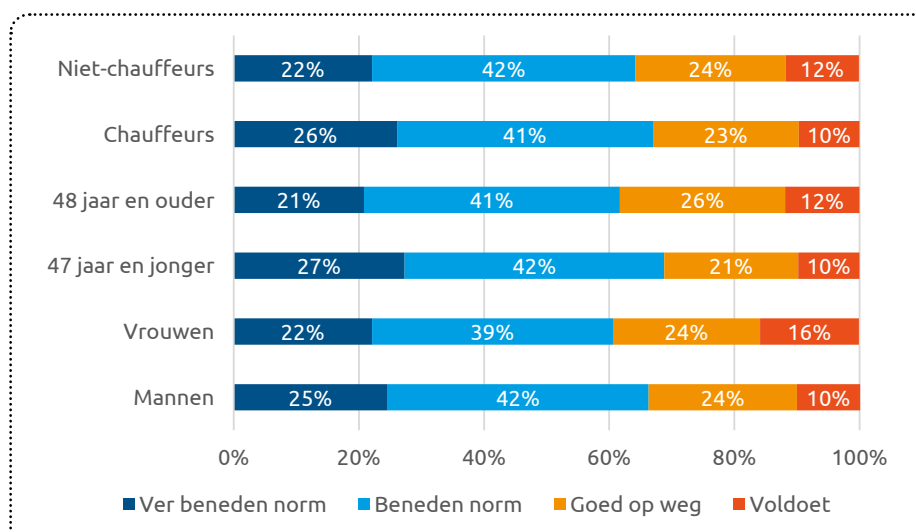
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Groentenorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

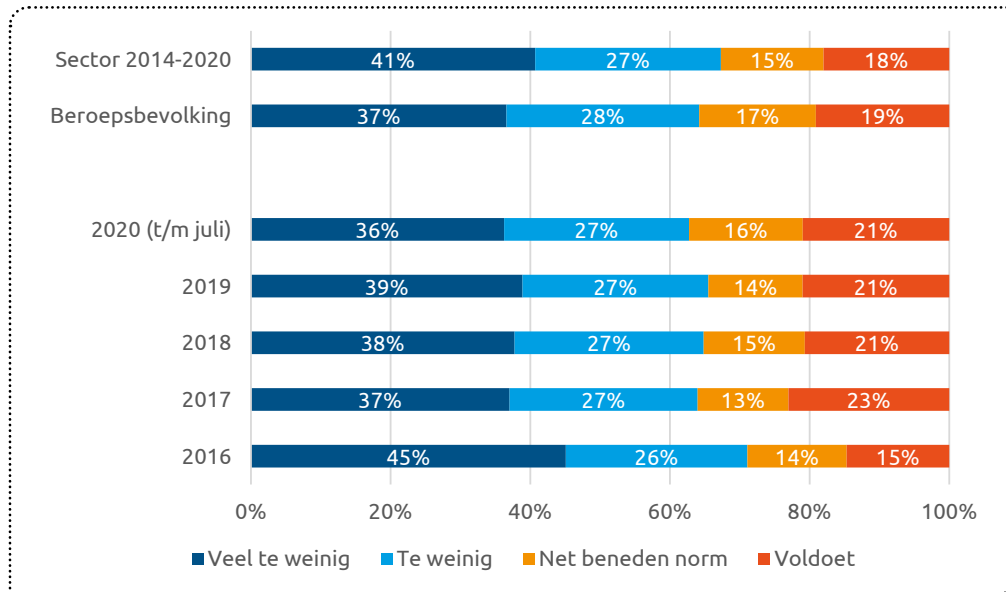
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Groentenorm. Naar functie, leeftijd en geslacht

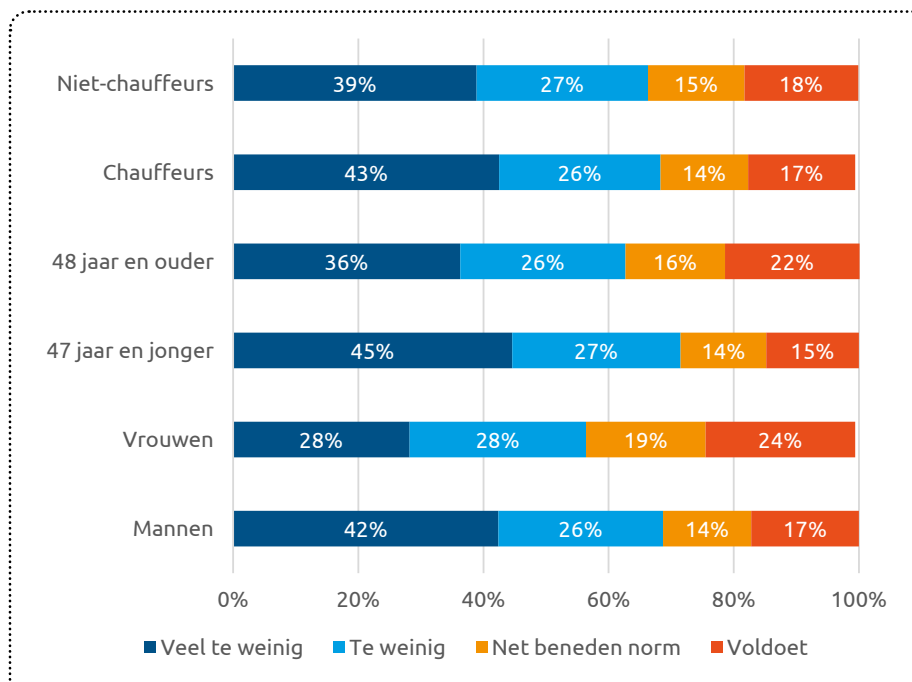
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Fruitnorm. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

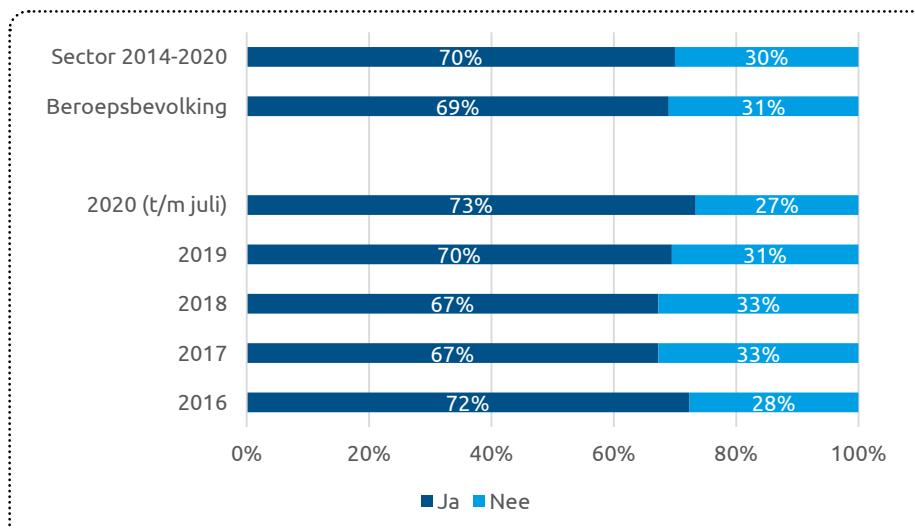
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Fruitnorm. Naar functie, leeftijd en geslacht

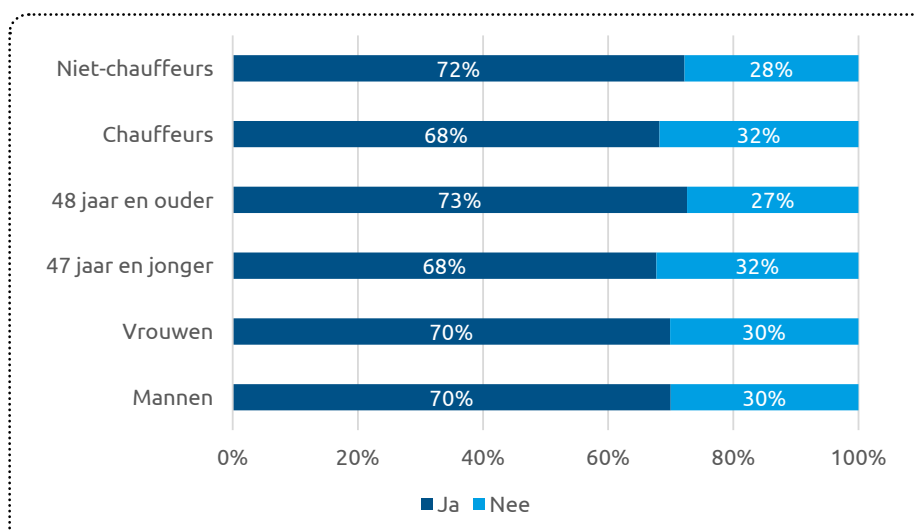
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Vindt u dat u voldoende slaapt? Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

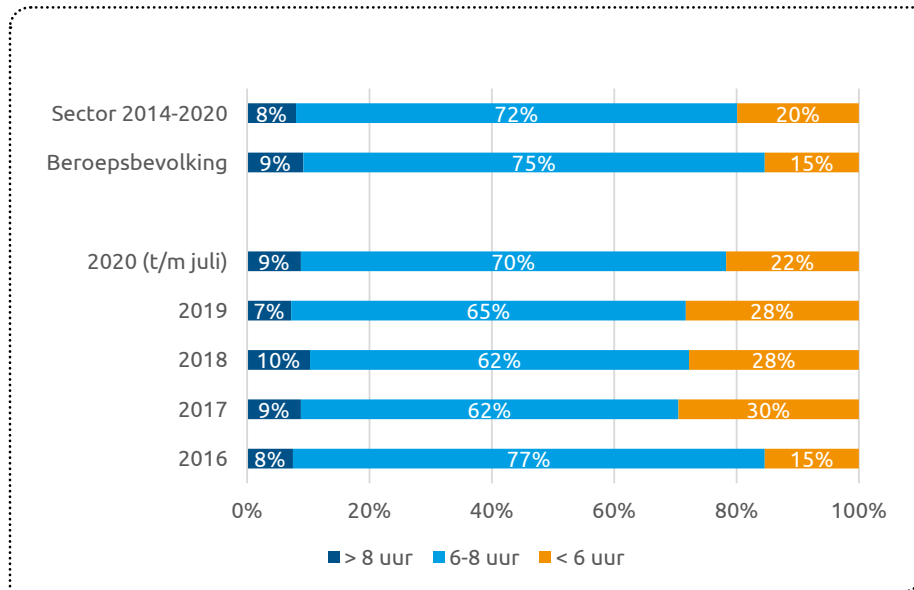
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Vindt u dat u voldoende slaapt? Naar functie, leeftijd en geslacht

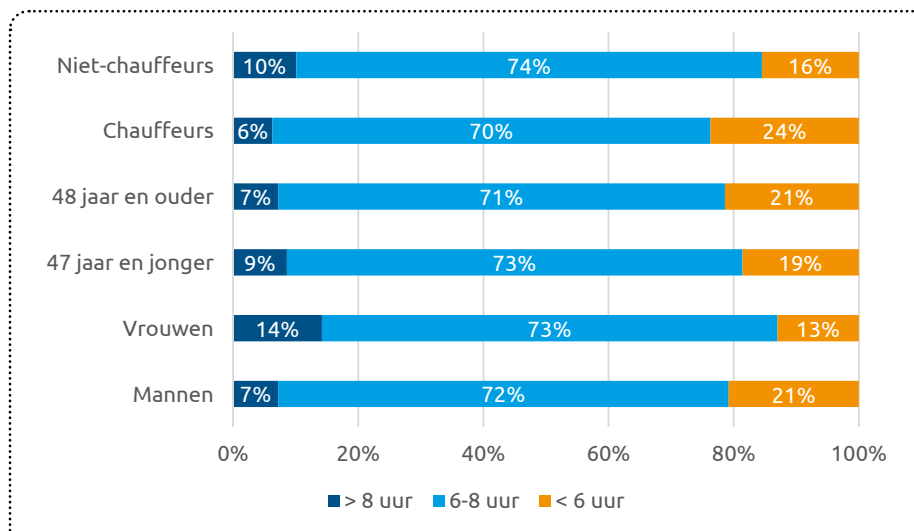
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Aantal uren slaap. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

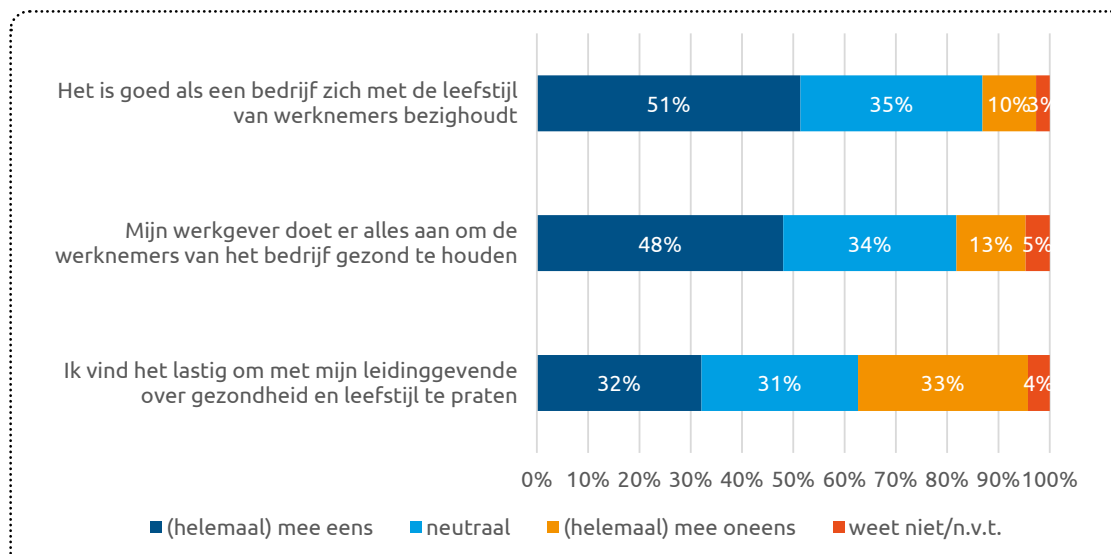
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

Aantal uren slaap. Naar functie, leeftijd en geslacht

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2020

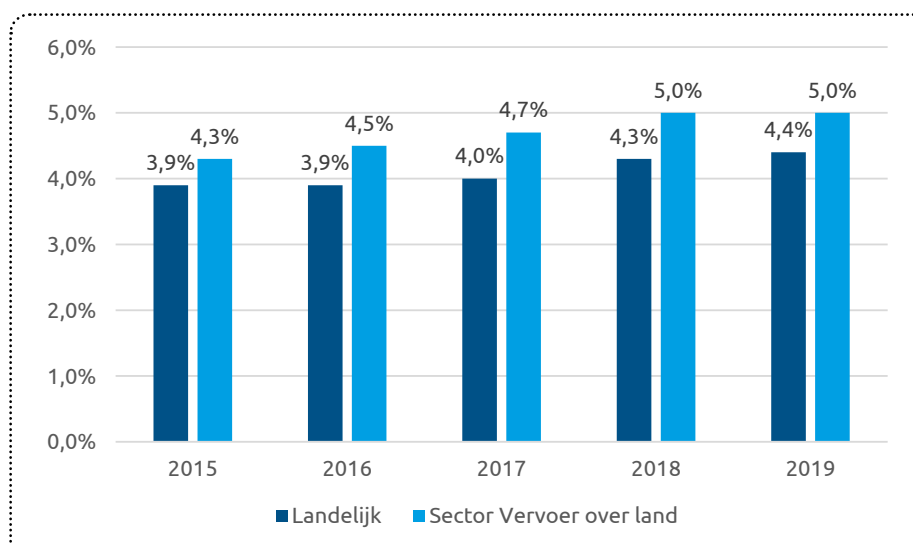
Stellingen leefstijl. Werknemers

Bron: Werknemersenquête STL, 2020

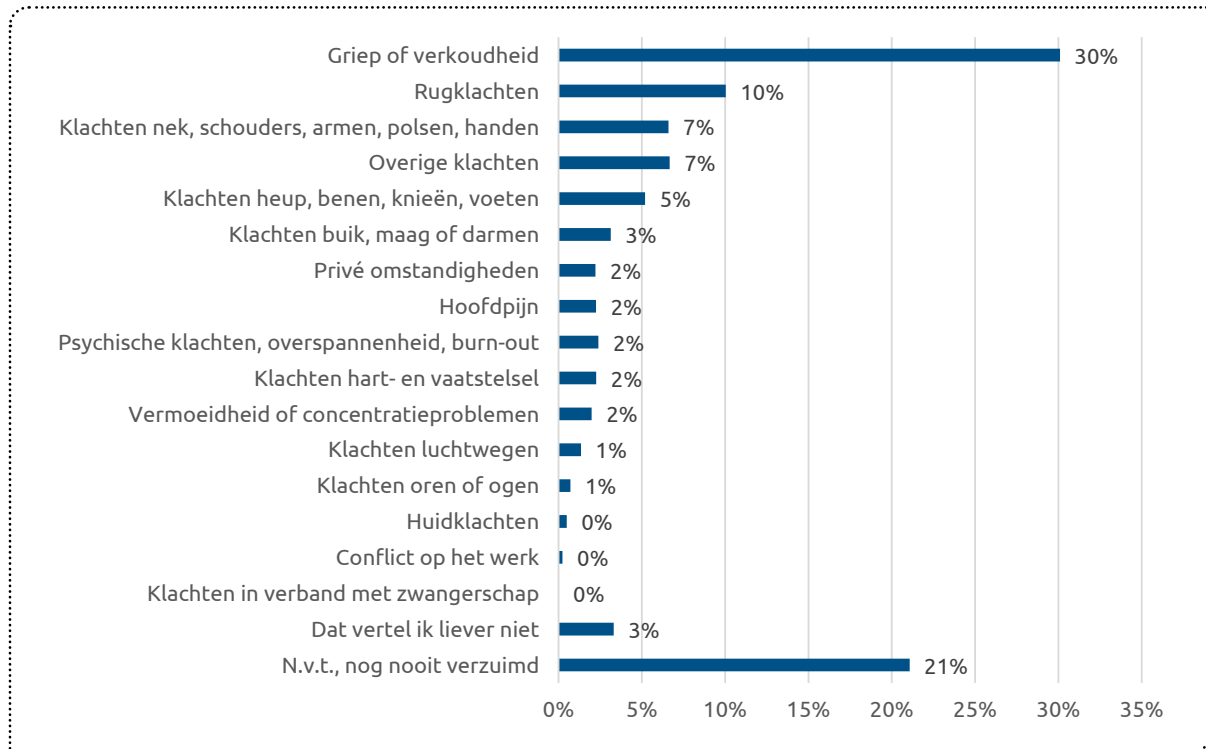
VERZUIM

Verzuimpercentages sector Vervoer over land en landelijk

Bron: CBS, 2020

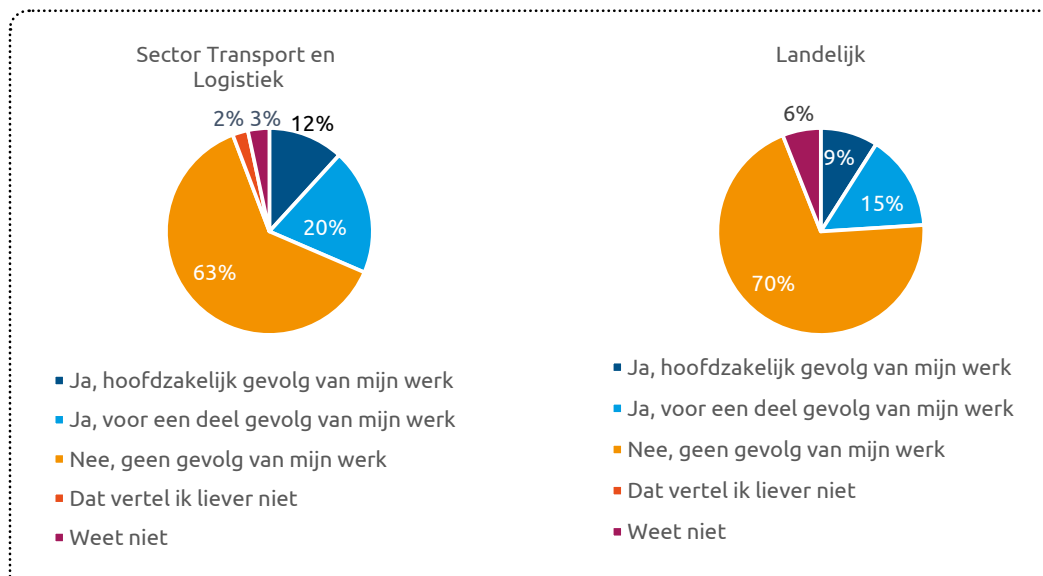
Klachten laatste verzuim*

* Alleen de belangrijkste klacht

Bron: Werknemersenquête STL, 2020

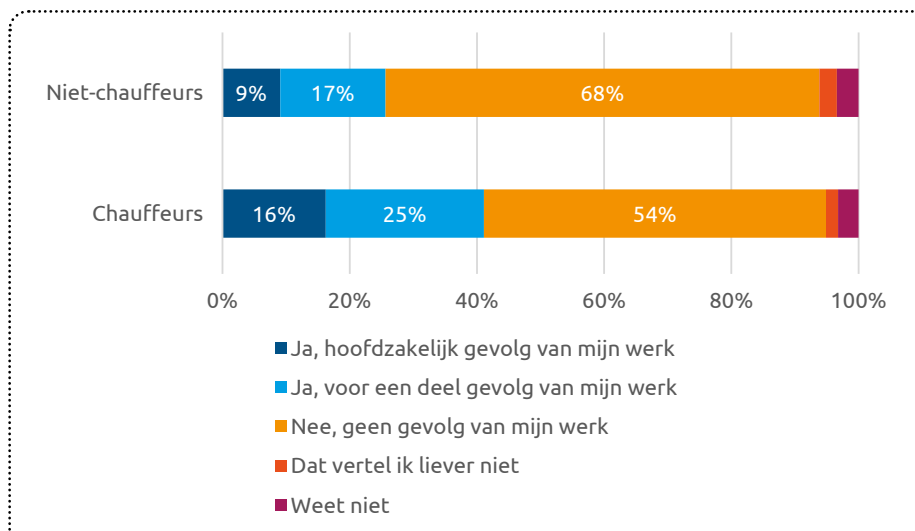
Verzuimklachten gevolg van werk?* Sector versus landelijk

* Alleen gevraagd aan werknemers die wel eens hebben verzuimd

Bron: Werknemersenquête STL, 2020; NEA, 2019

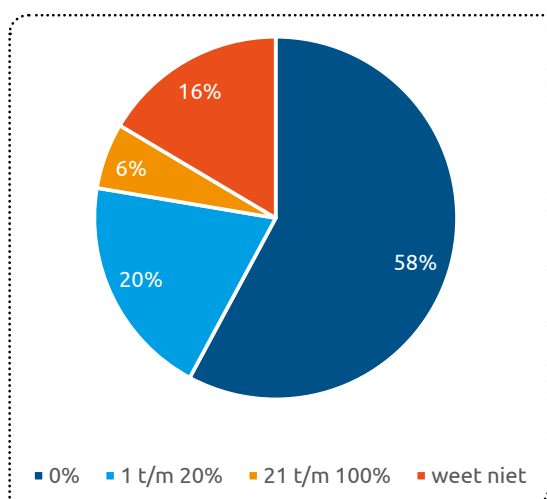
Verzuimklachten gevolg van werk?* Naar functie

* Alleen gevraagd aan werknemers die wel eens hebben verzuimd

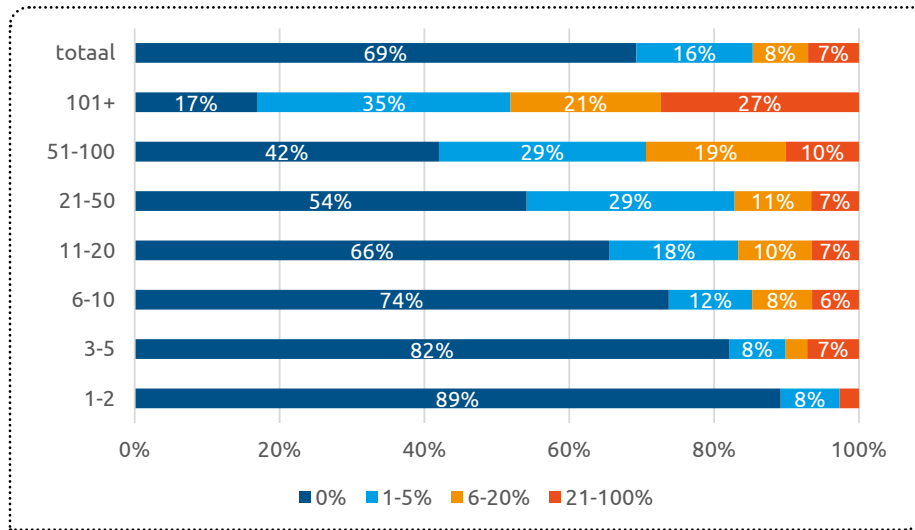
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Aandeel werkgerelateerd verzuim, volgens werkgevers

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

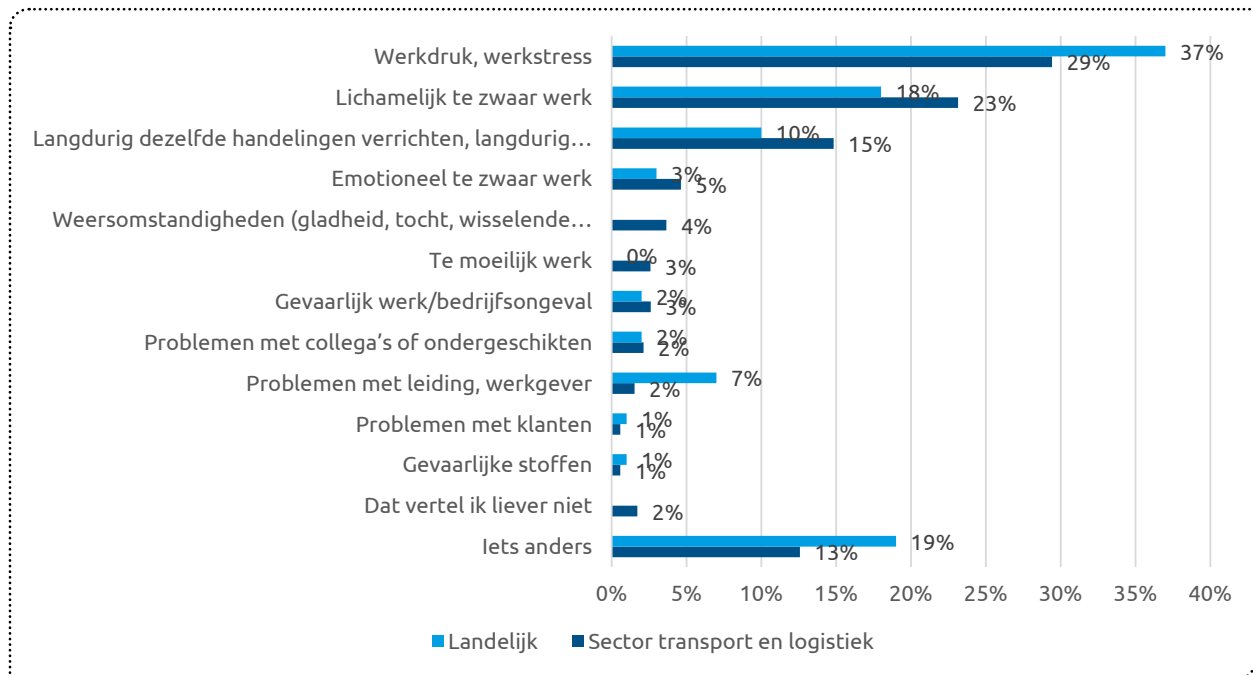
Aandeel werkgerelateerd verzuim.* Werkgevers. Naar bedrijfsomvang

* Zonder categorie 'weet niet'

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

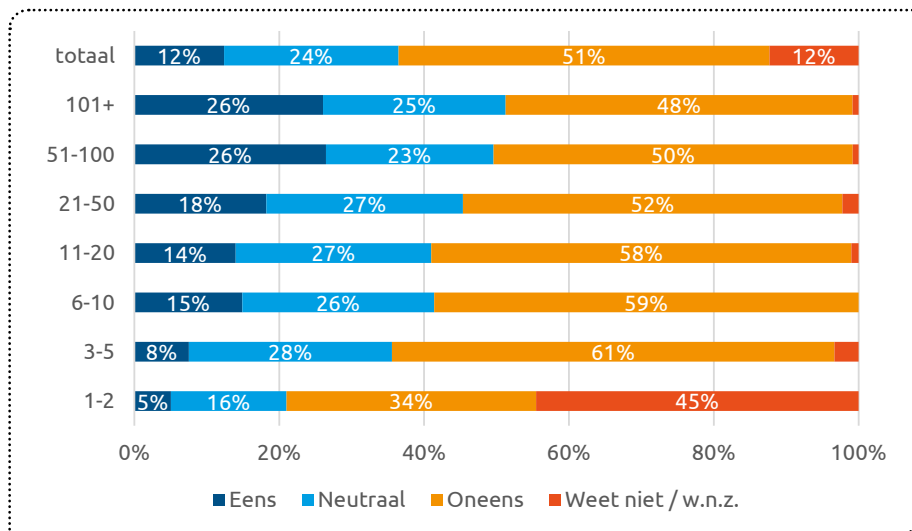
Oorzaken werkgerelateerd verzuim*

* Alleen gevraagd aan werknemers die klachten hebben (gehad) die deels of geheel het gevolg waren van het werk

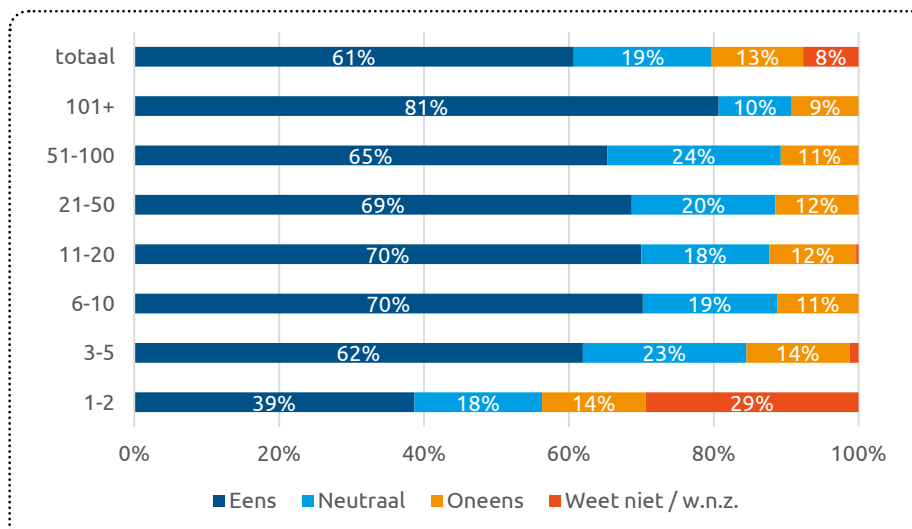
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Stelling werkgevers: Ik verwacht dat het verzuim van mijn werknemers de komende jaren zal toenemen

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

Stelling werkgevers: Werkgevers kunnen zélf het ziekteverzuim beperken

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

Disclaimer

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Sectorinstituut Transport en Logistiek (STL). Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld en toestemming is gekregen. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming. STL aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Bezoekadres

Kampenringweg 43
2803 PE Gouda

Postadres

Postbus 308
2800 AH Gouda

Contact

088 - 2596111 | www.stlwerkt.nl | info@stlwerkt.nl